

Quảng Trị

NĂM THỨ NHẤT

SỐ: 67

Chủ nhật

7/9/2025

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH QUẢNG TRỊ
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TỈNH QUẢNG TRỊ

Email: baoquangtri@gmail.com
www.baoquangtri.vn

Một đoàn khách du lịch MICE do Hải Anh Booking triển khai đón tiếp - Ảnh: M.N

Khi công nghệ khơi nguồn khởi nghiệp

Trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đang ngày càng mang đến những đổi thay tích cực, các bạn trẻ khởi nghiệp cũng không đứng ngoài xu thế, luôn sáng tạo, chủ động, linh hoạt trong ứng dụng công nghệ, khai thác hiệu quả các thành tựu của công cuộc chuyển đổi số. Và với không ít “start-up” Quảng Trị, công nghệ đang dần trở thành một phần không thể thiếu trong chiến lược kinh doanh khởi nghiệp, từ khi “thai nghén” ý tưởng cho đến thành hình hài và đi vào hoạt động.

TRANG 2

HỖ TRỢ NẠN NHÂN BOM Mìn TẠI QUẢNG TRỊ:

**Không thể
“đơn thương độc mã”**

TRANG 3

“Ấm thiêng”
nơi đại ngàn Tân Ly

TRANG 7

Khi công nghệ khởi nguồn khởi nghiệp

Hải Anh Booking nỗ lực đến năm 2030 sẽ 100% số hóa công tác vận hành
- Ảnh: M.N

Gặp Giám đốc điều hành của Công ty TNHH Hải Anh Booking Nguyễn Văn Hải (SN 1997), ở phường Đồng Hới trong những ngày anh đang bận rộn hỗ trợ các đoàn khách du lịch MICE (du lịch kết hợp hội nghị, hội thảo, triển lãm, tổ chức sự kiện...). Anh Nguyễn Văn Hải hào hứng chia sẻ, được thành lập từ năm 2023, công ty ban đầu xuất phát từ nhu cầu phát triển một đơn vị lõi hành chuyên sâu, có khả năng khai thác tối đa tiềm năng du lịch của địa phương và miền Trung. Sau đó, Hải Anh Booking nhanh chóng phát triển các mảng dịch vụ đa dạng, đáng chú ý, MICE là dòng dịch vụ mà công ty đầu tư phát triển mạnh trong 1 năm qua.

Nếu như trước đây, lượng khách tối đa mà công ty có thể đón chỉ 150 người/đoàn, thì nay con số này đã tăng lên hơn 300 người/đoàn. Tỷ lệ khách hàng doanh nghiệp quay lại sử dụng dịch vụ MICE đạt 80%. Du lịch MICE đang mang lại rất nhiều tiềm năng cho du lịch Quảng Trị và công nghệ chính là một trong những “bí quyết” thành công. Công ty đã và đang áp dụng hệ thống đặt tour trực tuyến và website thân thiện, giao diện hiện đại, cho phép khách hàng dễ dàng tìm kiếm, lựa chọn và đặt tour online.

Bên cạnh đó, công ty duy trì hệ thống thanh toán đa kênh, bảo đảm an toàn và tiện

lợi; tích hợp chức năng quản lý đặt chỗ, xuất vé tự động cho khách. Đối với các ứng dụng di động hỗ trợ du lịch, công ty đang phát triển app điện thoại cung cấp thông tin tour, bản đồ du lịch thông minh, lịch trình cá nhân hóa; hỗ trợ đặt tour, vé, liên hệ hướng dẫn viên và nhận hỗ trợ khẩn cấp; tính năng đánh giá, phản hồi trực tiếp giúp cải tiến dịch vụ. Công ty nỗ lực truyền thông số đa kênh, quản lý và phát triển thương hiệu trên các mạng xã hội lớn; đồng thời, xây dựng chiến dịch quảng cáo trực tuyến, video marketing, livestream sự kiện, cũng như phân tích dữ liệu tương tác để tối ưu hóa hiệu quả truyền thông.

Riêng với hệ thống quản lý nội bộ và vận hành, Hải Anh Booking sử dụng phần mềm Tourkit để đồng bộ các quy trình: Đặt tour, quản lý nhân sự, tài chính, kho vận; tự động hóa các thao tác nghiệp vụ,

tăng tính minh bạch và hiệu quả. Cùng với đó là hệ thống báo cáo trực tuyến hỗ trợ ban lãnh đạo ra quyết định nhanh chóng. Dự án “Du lịch-dịch vụ trải nghiệm MICE (Du lịch kết hợp hội nghị, hội thảo)” của công ty đã đoạt giải khuyến khích tại cuộc thi Khởi nghiệp sáng tạo tỉnh Quảng Bình (cũ) lần thứ III, năm 2025 do Tỉnh đoàn tổ chức và là dự án duy nhất của tỉnh Quảng Trị lọt vào danh sách 120 dự án tham gia vòng bán kết cuộc thi “Dự án khởi nghiệp thanh niên nông thôn” năm 2025 do Trung ương Đoàn tổ chức.

Một ý tưởng khởi nghiệp từ công nghệ của các bạn trẻ đến từ khoa Công nghệ thông tin (CNTT), Trường đại học Quảng Bình cũng nhận được nhiều sự quan tâm trong thời gian qua. Em Nguyễn Hoàng Vũ, Trưởng nhóm dự án “Xây dựng hệ thống sàn thương mại điện tử (TMĐT) ở Lào” cho biết, trong lớp em có các

bạn du học sinh đến từ nước CHDCND Lào. Các bạn chủ yếu mua sắm qua facebook nhưng kênh này chỉ hiển thị sản phẩm dạng bài đăng,

“Tinh đoàn tiếp tục phối hợp với Ngân hàng Chính sách xã hội tỉnh triển khai nguồn vốn vay khởi nghiệp, lập nghiệp định kỳ hàng năm; đồng thời, liên kết với các tổ chức, doanh nghiệp tập huấn, đào tạo kỹ năng quản trị doanh nghiệp, chia sẻ kinh nghiệm cho “start-up” trẻ. Ngoài ra, tổ chức các chương trình tập huấn kết hợp thực hành và chuyển đổi số, gắn với triển khai mô hình “Trạm khởi nghiệp lưu động”, sử dụng xe hoặc lều di động được trang bị thiết bị công nghệ, có chuyên gia tư vấn đồng hành”, anh Nguyễn Quốc Toàn chia sẻ thêm.

nhanh bị trôi, khó tìm kiếm. Nếu muốn bán nhiều sản phẩm, người sử dụng phải đăng từng bài, tốn thời gian, lại khó đồng bộ giá, tồn kho và không có gian hàng cố định cho khách xem. Đây chính là cơ hội để xây dựng nền tảng gian hàng trực tuyến cố định và tích hợp chia sẻ facebook.

Với sự hướng dẫn của TS. Đậu Mạnh Hoàn (Trưởng khoa CNTT, Trường đại học Quảng Bình), Nguyễn Hoàng Vũ và Hoàng Tấn Dũng đã bắt tay triển khai dự án. LaoMall là sàn TMĐT cho phép người bán có gian hàng, có thể đưa lên hàng trăm sản phẩm và khách hàng chỉ cần 1 đường dẫn (link) là xem toàn bộ sản phẩm. Sản phẩm có mô tả, giá, hình ảnh, tồn kho, phân loại rõ ràng. Sàn sẽ tự động chia sẻ sản phẩm lên facebook, đăng nhiều sản phẩm từ gian hàng lên facebook trong 1 lần, hẹn giờ đăng, chia sẻ lên “page, group, profile” và link về sản phẩm trên sàn, khách xem chi tiết, đặt hàng ngay. Với LaoMall, người tham gia có thể quản lý tập trung, cập nhật giá/tồn kho một lần, đồng bộ cả trên web và facebook; đồng thời, thống kê lượt xem, đơn hàng từ từng kênh.

Dự án đã đoạt giải ba tại cuộc thi Khởi nghiệp sáng tạo tỉnh Quảng Bình (cũ) lần thứ III, năm 2025. TS. Đậu Mạnh Hoàn đánh giá cao tính khả thi của dự án khởi nghiệp này. Hiện Vũ và các bạn đã triển khai hiệu quả một số dịch vụ nhỏ và đang chuẩn bị mọi thứ sẵn sàng theo từng giai đoạn. Kỳ vọng đến năm 2026, LaoMall sẽ chính thức đến với khách hàng.

Phó Bí thư Tỉnh đoàn, Chủ tịch Hội LHTN Việt Nam tỉnh Nguyễn Quốc Toàn cho biết, thời gian tới, đối với các mô hình khởi nghiệp công nghệ, Tỉnh đoàn tiếp tục vận hành và phát triển “Mạng lưới thanh niên khởi nghiệp Quảng Trị” gắn với chuyển đổi số, không chỉ đóng vai trò nhóm kết nối mà còn trở thành nền tảng trực tuyến để đoàn viên, thanh niên trao đổi ý tưởng, tìm kiếm đối tác, đăng tải dự án, kêu gọi vốn từ cộng đồng và doanh nghiệp. Bên cạnh đó, tăng cường liên kết, hợp tác liên vùng với các tỉnh bạn và các thành phố lớn nhằm hình thành “Hành lang khởi nghiệp công nghệ”, trong đó Ban Thường vụ Tỉnh đoàn đóng vai trò cầu nối.

MAI NHÂN

Với sự hướng dẫn của TS. Đậu Mạnh Hoàn, em Nguyễn Hoàng Vũ (ngoài cùng bên phải) và các bạn sẵn sàng cho ra mắt LaoMall trong năm 2026 - Ảnh: M.N

Gặp gỡ
TRONG TUẦN

HỖ TRỢ NẠN NHÂN BOM Mìn TẠI QUẢNG TRỊ:

Không thể “đơn thương độc mã”

Tham dự hội thảo tổng kết chương trình “Tăng cường hỗ trợ nạn nhân tại các quốc gia thành viên ASEAN” do Trung tâm Hành động bom mìn khu vực ASEAN (ARMAC) tổ chức tại Campuchia, ông Đinh Ngọc Vũ, Phó Giám đốc Trung tâm Hành động bom mìn (QTMAC) tỉnh đã có bài phát biểu sâu sắc về thực tiễn ở Quảng Trị. Phóng viên Báo và phát thanh, truyền hình tỉnh vừa có cuộc trò chuyện với ông Ngọc Vũ sau sự kiện này.

CẦU NỐI HỖ TRỢ NẠN NHÂN BOM Mìn

- P.V: Được biết, ông vừa trở về từ hội thảo do ARMAC tổ chức. Theo ông, hội thảo này có ý nghĩa như thế nào?

- Ông Đinh Ngọc Vũ: Với tôi, hội thảo do ARMAC tổ chức có ý nghĩa rất đặc biệt, không chỉ tổng kết nỗ lực chung mà còn mở ra nhiều hướng hợp tác mới giữa các quốc gia ASEAN trong hỗ trợ nạn nhân bom mìn. Tôi đánh giá cao cách ARMAC tạo ra không gian chia sẻ thực tiễn, mô hình và kinh nghiệm triển khai giữa các nước. Đây là cơ hội để các địa phương như Quảng Trị học hỏi, kết nối tốt hơn với mạng lưới các tổ chức, chuyên gia, nhà tài trợ quốc tế... Chúng tôi rất vui mừng khi QTMAC - trung tâm hành động bom mìn cấp tỉnh đầu tiên và duy nhất tại Việt Nam được mời tham dự và chia sẻ tại hội thảo lần này. Điều đó thể hiện vai trò tiên phong của Quảng Trị trong lĩnh vực hành động bom mìn nhân đạo nói chung và hỗ trợ nạn nhân bom mìn nói riêng.

- P.V: Công tác hỗ trợ nạn nhân bom mìn ở Quảng Trị hiện đang gặp thuận lợi, khó khăn gì, thưa ông?

- Ông Đinh Ngọc Vũ: Quảng Trị là tỉnh ô nhiễm bom mìn nặng nhất cả nước. Vì vậy, công tác hỗ trợ nạn nhân bom mìn được đưa vào các chiến lược phát triển cấp tỉnh khá sớm. Công tác này cũng đã và đang nhận được sự

quan tâm, vào cuộc của nhiều đối tác, tổ chức quốc tế, như: NPA, RENEW, HI, MAG, CRS, PTVN... Việc thành lập QTMAC từ sớm giúp tỉnh có một cơ chế điều phối tập trung, linh hoạt và hiệu quả. Tuy nhiên, công tác hỗ trợ nạn nhân bom mìn của tỉnh vẫn còn một số khó khăn, như: Thiếu nguồn lực tài chính ổn định; cơ sở dữ liệu về nạn nhân bom mìn và người khuyết tật chưa được cập nhật kịp thời, đầy đủ; các đánh giá nhu cầu còn rời rạc... Sự phối hợp giữa các tổ chức quốc tế, đối tượng người hưởng lợi, cơ quan điều phối cấp cơ sở và nhà tài trợ đôi khi chưa đồng bộ.

- P.V: Vượt qua khó khăn, QTMAC và các tổ chức, dự án đã có hoạt động gì để hỗ trợ nạn nhân bom mìn?

- Ông Đinh Ngọc Vũ: Là trung tâm điều phối hoạt động bom mìn, chúng tôi đã cùng đối tác đẩy mạnh điều phối nhiều hoạt động thiết thực, như: Trao học bổng cho nạn nhân, con em nạn nhân bom mìn; hỗ trợ khẩn cấp, cung cấp dịch vụ phục hồi chức năng, hỗ trợ chân tay giả; hỗ trợ sinh kế... QTMAC phối hợp tổ chức cho nạn nhân bom mìn tham gia nhiều diễn đàn, hội nghị, hội thảo quốc tế và trong nước. Dữ liệu về nạn nhân đang được chúng tôi từng bước chuẩn bị để cập nhật vào hệ thống, giúp cải thiện việc theo dõi và điều phối. Vai trò là cầu nối tin cậy giữa các tổ chức trong nước và quốc tế được QTMAC tiếp tục phát huy.

Ông Đinh Ngọc Vũ, Phó giám đốc QTMAC tỉnh trao chứng nhận hoàn thành khóa học và sách nhận dạng bom mìn, vật nổ cho các học viên - Ảnh: NVCC

- P.V: Nỗ lực ấy mang lại kết quả thế nào, thưa ông?

- Ông Đinh Ngọc Vũ: Hiện nay, nhận thức xã hội về vai trò của nạn nhân bom mìn đã thay đổi. Một số nạn nhân sau khi được hỗ trợ đã trở thành nhân vật truyền cảm hứng, tiếp sức cho người đồng cảnh. Việc tiếp cận dịch vụ phục hồi chức năng, sinh kế... trở nên thuận lợi hơn với các nạn nhân. Đặc biệt, hoạt động hỗ trợ nạn nhân bom mìn được lồng ghép vào các chính sách phát triển của tỉnh. Thành công ấy có được một phần nhờ sáng kiến thành lập QTMAC, cơ quan điều phối trực thuộc Ban Chỉ đạo Khắc phục hậu quả bom mìn cấp tỉnh và Sở Ngoại vụ.

“GỖ KHÓ” BẰNG HỢP TÁC KHU VỰC

- P.V: Điều gì còn khiến ông và cộng sự trăn trở trong công tác hỗ trợ nạn nhân bom mìn?

- Ông Đinh Ngọc Vũ: Điều chúng tôi trăn trở nhất là tính bền vững. Không phải nạn nhân nào cũng có thể tiếp cận dịch vụ một cách liên tục, lâu dài. Bên cạnh đó, hệ thống dữ liệu về nạn nhân bom mìn chưa được cập nhật thường xuyên do thiếu ngân sách, khiến việc đánh giá nhu cầu, lập kế hoạch tổng thể gặp trở ngại. Ngoài ra, các chương trình hỗ trợ

thường ngắn hạn, phụ thuộc vào tài trợ bên ngoài, trong khi nhu cầu của nạn nhân là dài hạn và đa chiều. Việc thiếu nhân lực chuyên sâu về hỗ trợ tâm lý cũng là một khoảng trống lớn cần được lấp đầy.

- P.V: Trước thực tế ấy, theo ông, việc hợp tác với các nước trong khu vực ASEAN có ý nghĩa như thế nào?

- Ông Đinh Ngọc Vũ: Hợp tác khu vực là một giải pháp chiến lược. Khi các quốc gia ASEAN cùng chia sẻ thông tin, mô hình thành công và các công cụ đánh giá nhu cầu nạn nhân, chúng ta sẽ xây dựng được một mạng lưới hỗ trợ mạnh mẽ hơn, nhất là trong việc huy động nguồn lực. Thông qua ARMAC, các địa phương như Quảng Trị có cơ hội học hỏi kinh nghiệm từ các quốc gia như: Campuchia, Lào, Thái Lan... và cũng có thể đóng góp bài học kinh nghiệm. Việc xúc tiến thành lập mạng lưới hỗ trợ nạn nhân ASEAN sẽ là một bước tiến quan trọng trong kết nối thực chất và lâu dài.

- P.V: Thời gian tới, QTMAC Quảng Trị sẽ làm gì để công tác hỗ trợ nạn nhân bom mìn có bước phát triển mới?

- Ông Đinh Ngọc Vũ: Chúng tôi xác định, trước tiên, cần tiếp tục xây dựng, phát triển cơ sở dữ liệu nạn nhân bom mìn cấp tỉnh thống nhất. Cùng với đó, nhiệm vụ quan trọng là phối hợp với các sở, ngành tăng cường tiếp cận cộng đồng; chủ động phối hợp các đối tác để huy động nguồn lực; thúc đẩy sự tham gia của chính các nạn nhân vào quá trình thiết kế, giám sát, đánh giá chương trình hỗ trợ... Không thể “đơn thương độc mã”, chúng tôi sẽ đồng hành với ARMAC và các quốc gia ASEAN trong chia sẻ kinh nghiệm, nâng cao năng lực và vận động chính sách ở tầm khu vực.

- P.V: Xin cảm ơn ông!
QUANG HIỆP (thực hiện)

Nhờ được sự hỗ trợ của các chương trình, dự án, ông Phạm Quý Thí, một nạn nhân bom mìn đã vượt qua khó khăn, trở thành tuyên truyền viên về phòng tránh tai nạn bom mìn - Ảnh: Q.H

Sống nhờ rạn biển

Không thể đóng tàu to, thuyền lớn để vươn khơi xa như ngư dân vùng cửa lạch nhưng ngư dân vùng biển bãi ngang xã Vĩnh Hoàng vẫn có cuộc sống đủ đầy, khá giả nhờ đa dạng các nghề đánh bắt ở các rạn biển gần bờ. Tùy theo mùa, ngư dân sẽ chọn nghề phù hợp để đánh bắt...

“TRĂM NGHỀ BIỂN” MƯU SINH

Ngồi tỉ mỉ sửa chữa lại những chiếc lờ mực lá (còn gọi là lờ bóng) bị hư hỏng sau chuyến biển, ngư dân Hồ Sỹ Dưỡng ở thôn Đông Luật, xã Vĩnh Hoàng cho biết, vùng biển xã Vĩnh Hoàng được thiên nhiên ưu đãi với hệ thống rạn biển có hệ sinh thái đa dạng. Rạn biển thường được ngư dân ví von như “khu rừng nhiệt đới dưới đáy đại dương”, là nơi cư ngụ của hàng trăm loài rong biển, thực vật phù du, cùng đủ loại cá, tôm, ghẹ, mực, ốc...

Nhận thấy tiềm năng, lợi thế hiện hữu từ rạn biển, ngư dân xã Vĩnh Hoàng từ lâu đã làm nhiều nghề đánh bắt thủy hải sản. Như ở thôn Đông Luật, ngư dân mưu sinh bằng nghề lưới tôm hùm, lưới mực nang, mực lá, lưới ba, lưới hai, lưới rê cá trích, cá chét, cá chim, lưới lội, cào ruốc, lờ mực lá, câu cá ghéo, lặn bắt sò, vẹm, ốc biển...

Riêng ngư dân Hồ Sỹ Dưỡng đã chọn nghề đặt lờ bóng để mưu sinh. Đây là nghề truyền thống của ngư dân vùng biển bãi ngang. Để làm nghề đặt lờ bóng, ông phải mua tre về ngâm nước, rồi phơi khô trong một thời gian dài để chống mối mọt. Sau đó, tre được chẻ thành từng đoạn dài bằng ngón tay cái. Chiếc lờ bóng có cấu tạo dạng hình hộp chữ nhật, kích thước dài 1,2m và rộng 0,6m; khung

Một góc biển xã Vĩnh Hoàng - Ảnh: S.H

được làm bằng tre và bao phủ xung quanh là một lớp lưới có mắt khoảng 2cm. Điểm đặc biệt là ông dùng lá cây giả hoặc sợi ni lông màu đen phủ lên trên để tạo bóng râm, thu hút mực. Bên trong lờ, ông gắn thêm chùm trứng mực lá màu trắng. Khi đến kỳ sinh sản, mực mẹ tìm đến để đẻ trứng và bị mắc bẫy. Mỗi vòng lờ bóng dài khoảng 500-600m. Nghề này mang lại thu nhập cao cho ngư dân. Mỗi chuyến ra khơi, ngư dân đánh bắt được từ 5-7kg, có chuyến trúng đến 20-30kg mực lá. Hiện tại, mực được thương lái thu mua với giá 300 nghìn đồng/kg ngay tại bến.

Còn ngư dân Nguyễn Hữu Đạt ở thôn Tân Mạch thì theo nghề lưới cá chim. Theo ông, nghề này được du nhập cách đây vài năm, đến nay có khoảng 45-50 thuyền ở các thôn Tân Hòa, Đông Luật, Tân Mạch, Thái Lai theo nghề. Cá chim ở vùng rạn biển có thể đánh bắt quanh năm. Lưới đánh bắt cá chim dài khoảng 800-1.000m, rộng trên 10m và mắt lưới rộng khoảng 10-15cm. Lưới cá chim được gắn thiết bị định vị để khi thả xuống biển, ngư dân chỉ cần ngồi trên thuyền vẫn có thể theo dõi lưới di chuyển theo hướng chảy của dòng hải lưu. Muốn đánh bắt cá chim, ngư dân chỉ cần dong thuyền

ra vùng rạn biển cách bờ khoảng 3-4 hải lý để thả lưới. Cứ thả lưới từ 18 giờ cho đến khoảng 20 giờ cùng ngày thì bắt đầu tìm vị trí vòng lưới trên máy định vị và tiến hành kéo lưới. Mẻ lưới trúng cá chim có thể thu về 30-50kg là chuyện bình thường. Thuyền cập bến, thương lái thu mua tại thuyền với giá 800 nghìn đồng/kg.

NỖI ÁM ẢNH CỦA NGƯ DÂN

Khi nhắc đến chuyện hệ sinh thái rạn biển gần đây đang bị đe dọa nghiêm trọng bởi thợ lặn từ các tỉnh khác dùng súng bắn xung điện, que chích điện để đánh bắt trái phép, ngư dân Hồ Sỹ Dưỡng khẳng định đây là nỗi ám ảnh thường xuyên của ngư dân vùng biển bãi ngang.

Ông Dưỡng cho biết, mấy năm trở lại đây, cánh thợ lặn ở các tỉnh, nhất là Quảng Ngãi đã “có mặt” để lén lút hoạt động tại vùng rạn biển xã Vĩnh Hoàng. Thay vì lặn bắt cá, tôm bằng tay thì họ thường sử dụng kích điện. Thợ lặn mang theo 2 que chích điện, khi chạm đáy, họ cắm 2 que xung điện xuống đất, thế là các loài sò, ốc... chịu không nổi bèn trôi lên và thợ lặn cứ thế thu hoạch. Các chủng loại sò, ốc lớn thì trôi lên mặt đất, các con nhỏ, con non chịu không nổi bị chết vùi dưới đáy biển. Một số thợ lặn còn dùng dây điện đấu nối theo đường ống hơi để lặn xuống nước. Khi phát hiện các loại thủy hải sản ở khoảng cách từ 1-2m, thợ lặn dùng súng xung điện bắn ra dòng điện từ 200-300V, khiến các loại thủy hải sản bị tê liệt.

Dù biết đánh bắt thủy hải sản bằng súng xung điện gây tàn diệt hải sản và nguy hiểm đến tính mạng, nhưng vì lợi nhuận, họ vẫn bất chấp. Bên cạnh đó, ngư dân vùng biển bãi ngang luôn ám ảnh với việc bị mất ngư lưới cụ do các tàu giã cào khai thác thủy hải sản gần bờ. Thôn Đông Luật hiện có khoảng 32 thuyền công suất nhỏ làm nghề lưới mực nang, mực lá, lưới

“Hệ thống rạn biển tại các xã biển bãi ngang ở Quảng Trị có hệ sinh thái đa dạng với hàng trăm loài rong biển, thực vật phù du, cá, tôm, ghẹ, mực, ốc... Thời gian qua, có hiện tượng ngư dân các tỉnh khác lén lút dùng súng bắn xung điện, que chích điện và tàu giã cào để khai thác thủy hải sản gần bờ. Trước nạn trên, Chi cục Thủy sản và Kiểm ngư đã cử đội tàu kiểm ngư tiến hành tuần tra, phát hiện và xử lý nghiêm nhằm ngăn chặn tình trạng khai thác thủy sản tàn diệt, gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự phát triển bền vững của nguồn lợi thủy sản”.

Phó Chi Cục trưởng Chi cục Thủy sản và Kiểm ngư Nguyễn Đức Trung cho biết.

ba, lưới hai, lưới rê cá trích, cá chim... thường xuyên bị mất lưới bởi tàu giã cào.

Nhiều ngư dân phản ánh rằng, họ đã nhiều lần báo cáo, kiến nghị với lực lượng chức năng để có phương án kiểm tra, kiểm soát nhằm hạn chế tình trạng trên. Tuy nhiên, khi lực lượng chức năng tiến hành kiểm tra, kiểm soát xử lý, các thợ lặn và tàu giã cào không xuất hiện nhưng chỉ sau một thời gian ngắn lại tái diễn hoạt động.

Đây là thực tế đang diễn ra ở nhiều vùng biển bãi ngang tỉnh Quảng Trị khiến nguồn lợi thủy sản cạn kiệt; mất mát, hư hỏng ngư cụ và nguy cơ ảnh hưởng đến an toàn tính mạng ngư dân. Vì vậy, ngư dân mong muốn các lực lượng chức năng quyết liệt hơn nữa trong công tác xử lý vi phạm và ngăn chặn nạn khai thác bằng giã cào, kích điện.

SỸ HOÀNG

Ngư dân Hồ Sỹ Dưỡng sửa chữa lờ mực lá bị hư hỏng sau chuyến biển - Ảnh: S.H

Đã 59 năm trôi qua, cứ đều đặn vào ngày 8/2 âm lịch hằng năm, người dân làng Câu Hoan, đặc biệt là các hộ dân ở khu vực Bàu Chùa, xóm Thanh, xã Diên Sanh, lại tề tựu, thành kính làm giỗ để tưởng nhớ, tri ân 66 liệt sĩ thuộc Trung đoàn 6 (Đoàn Phú Xuân)-Quân khu Trị Thiên. Các thế hệ người dân nơi đây nối tiếp nhau thực hiện nghĩa cử cao đẹp đó, nhằm giáo dục con cháu về truyền thống yêu nước, lòng biết ơn và trách nhiệm với những người đã ngã xuống vì quê hương.

Theo những bậc cao niên ở làng Câu Hoan, thôn Thiện Đông, xã Diên Sanh, ngày xưa vùng đất này có một bàu nước rộng lớn và cạnh đó là ngôi chùa làng, nên người dân quen gọi là vùng Bàu Chùa. Nơi đây đã ghi dấu nhiều sự kiện lịch sử của quân, dân ta trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và Mỹ xâm lược. Trong những năm kháng chiến chống Mỹ, khu vực Bàu Chùa, làng Câu Hoan là địa bàn hoạt động của lực lượng du kích và bộ đội địa phương, nhờ địa hình kín đáo với các vùng rừng rậm, cây cối bạt ngàn. Chính vì thế, nơi đây đã diễn ra các cuộc đọ sức ác liệt giữa ta và địch; nhiều cán bộ, chiến sĩ của các đơn vị bộ đội, du kích đã ngã xuống, trong đó có 66 cán bộ, chiến sĩ thuộc Trung đoàn 6 đã anh dũng hy sinh.

“Từ ngày 19-28/2/1966, sau 9 ngày đêm chiến đấu ác liệt tại Bàu Chùa, 66 cán bộ, chiến sĩ của Trung đoàn 6 đã ngã xuống. Sau đó, các anh đã được dân làng Câu Hoan mai táng ngay tại nơi hy sinh. Từ đó đến nay, để tưởng nhớ các liệt sĩ, người dân làng Câu Hoan, đặc biệt là các hộ dân ở khu vực Bàu Chùa đã lấy ngày 8/2 âm lịch hằng năm làm ngày tưởng niệm, tri ân. Người dân nơi đây không chỉ viếng thăm, hương khói thường xuyên mà còn tổ chức giỗ liệt sĩ rất quy mô, thành kính, đồng thời giáo dục cho con em truyền thống uống nước nhớ nguồn”, Phó Trưởng Ban liên lạc cựu chiến binh toàn quốc của Trung đoàn 6-Quân khu Trị Thiên Nguyễn

Ban liên lạc cựu chiến binh toàn quốc của Trung đoàn 6-Quân khu Trị Thiên cùng chính quyền, Nhân dân địa phương dâng hương tưởng niệm, tri ân 66 liệt sĩ - Ảnh: N.B

Nghĩa cử cao đẹp của làng Câu Hoan

Người dân khu vực Bàu Chùa, xóm Thanh, làng Câu Hoan, xã Diên Sanh, thường xuyên thăm nom, hương khói tại nhà thờ 66 liệt sĩ Trung đoàn 6 - Ảnh: N.B

Đức Dũng bụi ngủi kể lại.

Không chỉ mai táng trang trọng, dân làng Câu Hoan còn lập nơi thờ tự các liệt sĩ ngay tại khuôn viên ngôi miếu cổ trong vùng. Ngôi miếu cổ đó sau này đã được chính quyền, Nhân dân địa phương và Ban liên lạc cựu chiến binh toàn quốc của Trung đoàn 6 sửa chữa, nâng cấp khang trang. “Trước đây, khi đất nước chưa hoàn toàn thống nhất, cứ đến ngày 8/2 âm lịch, bà con ở khu vực Bàu Chùa, xóm Thanh đều bày soạn mỗi nhà một mâm cơm nhỏ thắp hương làm giỗ. Mãi đến năm 1980, sau khi đất nước thống nhất, người dân

mới họp bàn và thống nhất chung tay đóng góp tiền của, cử mỗi hộ ít nhất một người để cùng tổ chức giỗ chung thay cho việc mỗi hộ tự tổ chức đơn lẻ. Khu vực Bàu Chùa, xóm Thanh có 55 hộ dân, ai ai cũng đều có trách nhiệm, tâm huyết với việc tổ chức giỗ cho các liệt sĩ đã hy sinh trên mảnh đất quê hương. Tùy theo quy mô lớn hay nhỏ, trưởng xóm Thanh sẽ họp dân và đưa ra mức thu từ 100 nghìn đến 200 nghìn/hộ/lần giỗ. Thậm chí còn vận động con em xa quê gửi về đóng góp, khiến việc tổ chức giỗ luôn diễn ra trang trọng, ấm cúng”, Trưởng xóm Thanh, làng

Câu Hoan Đặng Bá Yên cho biết.

Hiện nay, tại khu vực Bàu Chùa, xóm Thanh đã có nhà thờ và nhà bia tưởng niệm 66 liệt sĩ thuộc Trung đoàn 6-Quân khu Trị Thiên. Những nơi này luôn được chính quyền địa phương và đặc biệt là Nhân dân xóm Thanh bảo vệ, chăm sóc, hương khói thường xuyên. “Chúng tôi luôn chú trọng việc phối hợp quản lý, bảo vệ, chăm sóc cảnh quan, làm đẹp khuôn viên tại nhà thờ tự và nhà bia tưởng niệm. Hằng tháng, chúng tôi đều tổ chức thăm viếng, hương khói đầy đủ. Điều đáng mừng là thế hệ trẻ ngày càng biết đến ý nghĩa của công tác đền ơn đáp nghĩa này và nhiệt tình hưởng ứng”, Phó xóm Thanh, làng Câu Hoan Lê Minh Khuê bộc bạch.

Gần 60 năm trôi qua, những việc làm ý nghĩa trên khẳng định chính quyền và Nhân dân xã Diên Sanh không vô tình với những người đã hy sinh trên mảnh đất quê mình. Giờ đây, nhà bia tưởng niệm, nhà thờ liệt sĩ Trung đoàn 6 đã trở thành “địa chỉ đỏ” giáo dục truyền thống cách mạng, lòng yêu nước, đạo lý “uống nước nhớ nguồn” cho lớp lớp thế hệ trẻ mai sau.

NHƠN BỐN

Không chỉ là chuyện về một nhà thơ... đa tình!

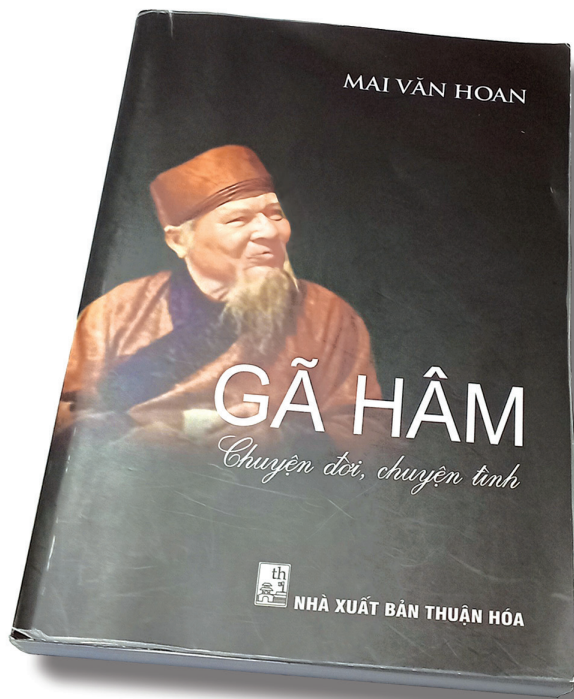
(Đọc "Gã Hâm" - tự truyện của nhà thơ Mai Văn Hoan, NXB Thuận Hóa 2025)

Nhà thơ Mai Văn Hoan là tên tuổi quen thuộc với bạn đọc cả nước. Sau hơn hai chục tác phẩm đã xuất bản, trong đó có 12 tập thơ và 6 tập tiểu luận-phê bình, Mai Văn Hoan viết tự truyện khi đã bước sang tuổi 76. Cuốn sách dày 400 trang, chủ yếu được thể hiện theo trình tự thời gian, nhưng nhiều chương hồi khá sinh động nhờ tác giả gắn hồi ức "ngày xưa" với hiện tại. Cuộc đời từng trải hơn ba phần tư thế kỷ - từ lúc lọt lòng mẹ một cách khó nhọc tại một làng quê bên sông Gianh, đến thấy giáo dạy văn Trường Quốc học Huế rồi trở thành nhà thơ, Chi hội trưởng Chi hội Nhà văn Việt Nam tại Huế chục năm nay, kể cũng đáng viết tự truyện.

Trong "Thay lời nói đầu", Mai Văn Hoan thú nhận tên cuốn sách là chột nhớ tiểu thuyết "Chàng ngốc" (có người dịch là "Gã Khờ") của văn hào Nga F. Dostoyevsky nên "học theo" đặt là "Gã Hâm"! Thực ra cái tên cuốn sách thể hiện thái độ dám tự giễu, dám nói thật của một người không còn đua chen vào vòng danh lợi nữa. Phụ đề cuốn sách còn có tên "Chuyện đời, chuyện tình", tuy vậy tự truyện của một nhà thơ thì chuyện làm thơ cũng rất nhiều, trải suốt từ đầu đến cuối sách. Nếu có nhà nghiên cứu nào muốn biết "hoàn cảnh, xuất xứ tác phẩm" hàng trăm bài thơ của Mai Văn Hoan thì cuốn này là một tư liệu tham khảo bổ ích. Điều thú vị là khi viết "hoàn cảnh, xuất xứ tác phẩm" trong các luận văn và sách nghiên cứu thường khô "như ngói" nhưng xuất xứ các bài thơ của Mai Văn Hoan hầu hết gắn với những câu chuyện tình ướt rượt! Thế nên tôi mới gọi Mai Văn Hoan là nhà thơ... đa tình.

Thực ra, nếu tôi không nhầm, đa số các nhà thơ đều... đa tình, có đa tình mới làm thơ hay. Có điều khác các nhà thơ khác là tác giả dám công khai những mối tình-thơ qua tự truyện vừa xuất bản. Mà "tình" đâu chỉ có tình yêu trai gái, tuy nhiên "nữ tính" và "cái đẹp" có lẽ là hai yếu tố hàng đầu gợi cảm hứng cho nhà thơ.

Bình luận về chuyện "tình-thơ" của Mai Văn Hoan thì tôi chịu thua các nhà thơ rất thân thiết với ông như Nguyễn Trọng Tạo, Ngô Minh, Hải Kỳ, Hoàng Vũ Thuật... Trong "Gã Hâm", Mai Văn Hoan dành phần phụ lục in 6 bài viết của các bạn thơ về mình. Trong bài "Mai Văn Hoan từ Ảo ảnh đến Giếng tiên", nhà thơ Ngô Minh viết: "...*Thơ Mai Văn Hoan luôn được các bạn trẻ là sinh viên, học sinh tuổi yêu đương*

Bìa cuốn tự truyện của nhà thơ Mai Văn Hoan - Ảnh: N.K.P

thuộc lòng và chép tặng nhau trong sổ tay học trò. Nhiều cô giáo dạy văn cũng mê thơ tình Mai Văn Hoan...".

Nói cách khác, kiểu đa tình của Mai Văn Hoan hẳn cũng có nét chi đó đáng... yêu. Nhà thơ Hoàng Vũ Thuật trong bài "Mai Văn Hoan và sự kiếm tìm" đã viết: "*Thơ Mai Văn Hoan thuộc dạng có nhiều ý kiến, nhận định không giống nhau. Làm thơ, "mỗi người một vẻ" [...] Thơ Mai Văn Hoan không trau chuốt, tạo hình câu chữ, nhưng đọc toàn bài là một mạch dính kết vững chắc, tạo nên tứ thơ khỏe khoắn, năng động...".*

Tự truyện của Mai Văn Hoan không chỉ là chuyện của một nhà thơ đa tình. Hai phần đầu sách ("Thời thơ ấu" và "Thời niên thiếu") đã có những trang viết lý thú về tuổi thơ cơ cực, mấy lần suýt chết nhưng cũng không thiếu niềm vui giữa khung cảnh, cuộc sống và con người một vùng quê đậm đà hương sắc ở bờ Nam sông Gianh. Thật thú vị khi đọc những trang tác giả nhớ lại trò chơi con trẻ, cả "mối tình đầu" thơ dại bên giếng làng và bất ngờ khi biết từ năm 12 tuổi - tức năm 1961, đã có quẩy bán sách gần chợ Thanh Hà của bác Ròn, nhờ đó mà tác giả được đọc trường ca "Sóng gấm Côn Đảo" của Huyền Kiều, rồi "Túp lều bác Tôm" của Harriet Beecher Stowe, "Đảo giấu vàng" của Robert Louis Stevenson... Những hy sinh, gian khổ và anh hùng của quê hương tác giả cũng rất xúc động. Ông Mai Cẩn (anh em chú bác với thân phụ Mai Văn Hoan)

hoạt động từ thời chống Pháp, "xuất quỷ nhập thần" khiến kẻ địch nghe tên là "hồn xiêu phách lạc". Thời chống Mỹ, ông chỉ huy nhiều chuyến hàng từ đảo Hòn La vào bờ nhưng rồi vì "...*huân huy chương bị bom Mỹ tiêu hủy*" nên không được hưởng chế độ, chính sách của Nhà nước. Mãi sau khi Mai Văn Hoan tìm cách giúp, hai con gái của ông mới được hưởng chế độ gia đình có công với cách mạng. Hay chuyện Anh hùng LLVT Nguyễn Tri Phương "...*với cương vị Phó Công an xã, chỉ huy dân quân chèo thuyền dưới làn mưa bom, bão đạn ra tàu cứu các chiến sĩ bị thương*" trong trận đánh vô cùng ác liệt ngày 28/4/1965 trên sông Gianh. Trận đánh này khiến 37 chiến sĩ hải quân hy sinh, 5 tàu bị chìm, 5 phân lực Mỹ bị bắn cháy...

Nhà thơ Ngô Minh viết trong bài đã dẫn, bên cạnh thơ tình, "*Mai Văn Hoan còn có một mảng thơ sâu sắc về đất nước, về nhân tình thế thái...*"

Phần cuối cuốn sách, bạn đọc thích thú như được cùng tác giả du lịch đến đất nước Triệu Voi. Sự đời quả là lắm điều bất ngờ. Nào ai hình dung được, mấy người con của ông với người vợ đầu sang định cư tại Viêng Chăn, sau một giai đoạn khó khăn, cuộc sống ngày một khấm khá. Từ đó, "Gã Hâm" liên tục "vượt biên" - khi qua Cha Lo, khi theo đường 9 lên Lao Bảo để sang Lào. Tại đây, tác giả "*vô cùng xúc động, không ngờ nơi đất khách quê người xa xôi này gã lại gặp Đại thi hào! Sau này tìm hiểu gã mới biết: Từ những năm 60, Hội Việt kiều ở Thủ đô Viêng Chăn đã tích cực quyên góp, xây dựng hai ngôi trường cùng mang tên Nguyễn Du...*". Với người hoạt động hăng hái trong "Hội Kiều học" như Mai Văn Hoan, thấy trên nhãn vở cũ của con gái Mai Hương Giang ghi tên trường Nguyễn Du bằng tiếng Việt trên đất Lào thì quả là hạnh phúc hiếm có.

Cho dù vậy, giới thiệu tự truyện của một nhà thơ thì cũng nên kết thúc bằng những vần thơ xúc động mà Mai Văn Hoan viết sau khi hoàn thành ngôi nhà dưỡng lão ở quê nhà bên bờ Nam sông Gianh. Bài thơ "Đơn gửi Ngọc Hoàng" gã viết cho vợ là Hà Phi, sau mấy câu tự giễu: "*Không may lấy ông chồng vụng/Chẳng giúp được gì cho bà/Suốt ngày miệt mài đọc sách/Lại còn thơ phú nghe nga...*" và nhắc kinh nghiệm ở đời đến khi đau ốm thì "*Làm sao bằng bà chăm ông*", gã viết: "*Nên tôi quyết xin bằng được/... cho tôi giành quyền đi trước/Ký tên: Mãi Văn Hoang!*".

Nhìn Mai Văn Hoan thân hình vạm vỡ, phóng xe cúp "86" veo veo mà vội viết những câu thơ như thế thì đúng là ... "Gã Hâm"!

"Hâm" như ông thế cũng sướng, tuy cuộc đời đã phải nếm trải không ít khổ đau...

NGUYỄN KHẮC PHÊ

• HOÀI MINH

Còn thương...

*Còn thương bóng mát hàng tre
Tiếng gà quen thuộc trưa hè gáy vang
Con đường cỏ núa bàn chân
Cánh chuồn xanh đỏ vờn quanh sớm chiều...*

*Còn thương cái thuở thả diều
Miền quê êm ả bao điều ước mơ
Nụ cười của tuổi ngây thơ
Gói vào ký ức bây giờ chưa phai...*

*Còn thương những buổi trèo cây
Hái chùm trái chín hương lay ngọt ngào*

*Nghe làn gió thổi lao xao
Như là điệu hát gửi trao tâm tình...*

*Còn thương phía rẫy thân quen
Luống cà liếp đậu vươn mình xanh tươi
Mẹ cha áo đầm mồ hôi
Cho từng mùa vụ rạng ngời niềm mong.*

Giữa đại ngàn Trường Sơn trùng điệp của tỉnh Quảng Trị, từ nhiều đời nay, khi tiếng cồng chiêng vang lên ở một góc rừng nào đó, người Bru - Vân Kiều ở các bản Mới, Xà Khía, Bạch Đàn, Tân Ly... (xã Lâm Thủy cũ), nay thuộc xã Kim Ngân sẽ nhận ra “âm thiêng” này đang muốn truyền đi những thông điệp quan trọng. Bởi theo người Bru - Vân Kiều, thanh âm của cồng chiêng phát ra từ nơi nào thì nơi đó đang diễn ra đám tang, giỗ chạp, hay cưới hỏi, mừng lúa mới và người dân theo đó tìm đến sẽ chia, chúc tụng.

“Âm thiêng” nơi đại ngàn Tân Ly

Tháo chiếc cồng chiêng treo ở góc nhà sàn xuống rồi biểu diễn cho chúng tôi thưởng thức một vài làn điệu, ông Hồ Dự (SN 1962), người Bru - Vân Kiều, hiện trú tại bản Tân Ly, xã Kim Ngân, tâm sự: Dòng họ của miêng (tôi) vốn có gốc gác ở tỉnh Quảng Trị (cũ). Trong những năm tháng kháng chiến chống thực dân Pháp, đế quốc Mỹ xâm lược, ông nội và cha đẻ miêng đã di cư ra mảnh đất này để lánh nạn và định cư cho đến tận hôm nay. Khi đi, ông nội miêng mang theo 1 chiếc cồng chiêng rất quý giá. Ông kể, vào thời của ông, nếu ai sở hữu được một bộ cồng chiêng thì cũng thuộc hộ khá giả của bản làng và chiếc cồng chiêng mà gia đình miêng hiện đang sở hữu đã có tuổi đời trên 200 năm.

Ngày nay, cồng chiêng được bày bán ở nhiều nơi, nhưng về chất liệu, độ quý thì thua xa những chiếc cồng chiêng được sản xuất từ thời xưa. Người Bru - Vân Kiều am hiểu về cồng chiêng chỉ cần nhìn vào màu sắc là có thể đoán ra được tuổi đời và giá trị của “báu vật” này. Hiện, toàn bản Tân Ly chỉ có gia đình miêng và gia đình ông Hồ Truôi sở hữu 2 bộ cồng chiêng, các bản làng khác của xã Lâm Thủy (cũ) hầu như không có. Do đó, mỗi khi bản làng, gia đình nào quanh đây có đám tang, giỗ chạp, hay cưới hỏi, mừng lúa mới, họ đều tìm đến gia đình miêng và Hồ Truôi để thuê mượn cồng chiêng về dùng rồi trả công. Có thể nói, “âm thiêng” cồng chiêng đã thấm vào máu thịt người Bru -

Ông Hồ Dự kể về chiếc cồng chiêng của gia đình
- Ảnh: V.M

Chiếc cồng chiêng của gia đình ông Hồ Truôi, ở bản Tân Ly, xã Kim Ngân
- Ảnh: V.M

Vân Kiều và trở thành một thứ “báu vật” mang đậm bản sắc văn hóa của đồng bào, khó có nhạc cụ nào thay thế được...

Cầm trên tay chiếc cồng chiêng của ông Hồ Dự, già làng Hồ Via (SN 1949), người có uy tín ở bản Tân Ly, xã Kim Ngân, đưa tay gõ, vuốt, bấm từng ngón tay vào chiếc cồng chiêng để buộc thứ kim loại này phát ra những nhịp điệu âm thanh trầm, bổng đan xen, lúc thì dồn dập, lúc rả rích..., rồi giải thích cặn kẽ: Cồng chiêng không có núm ở chính giữa thường được người Bru - Vân Kiều nơi đây gọi là thanh la. Dụng cụ này có thể phát ra những “âm thiêng” để thay thế giọng nói người Bru - Vân Kiều. Đặc biệt, “âm thiêng”

của cồng chiêng còn là cầu nối giao tiếp giữa những người đang sống và thần linh và tổ tiên ông bà đã khuất... Thông qua tiếng cồng chiêng, đồng bào Bru - Vân Kiều nơi đây đều nhận biết đang có điều vui hay chuyện buồn để tìm đến chia sẻ, chúc tụng mà không cần tới lời mời từ phía gia chủ. Các chú xem, các bản làng quanh đây hầu hết đều có mối quan hệ anh em, bà con họ hàng, thông gia cả. Từ xa xưa, do không có điện chiếu sáng, sóng điện thoại, xe máy, đường sá đi lại khó khăn, hiểm trở, bởi vậy, khi có tiếng cồng chiêng vang lên, bà con Bru - Vân Kiều chúng tôi đều “ngâm mặc định” đây chính là lời mời từ phía gia

chủ mà tìm đến. Do đó, tiếng cồng chiêng không thể đánh một cách bừa bãi, tùy tiện, mà phải được sử dụng trong các thời khắc quan trọng.

Được biết, những năm gần đây, nhiều giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của người Bru - Vân Kiều trên địa bàn xã Kim Ngân được quan tâm bảo tồn, phục dựng nhằm khơi dậy, giữ gìn những giá trị văn hóa đặc sắc của đồng bào. Đơn cử như về dụng cụ âm nhạc có cồng chiêng, thanh la, sáo khui, sáo pi, đàn tín tưng, kèn amam, trống. Kết hợp chặt chẽ với các dụng cụ âm nhạc nói trên là những làn điệu dân ca như Xiêng oát, Tà oải, Xà nót, Roai troong, A dên..., đã tạo nên những nét tinh hoa truyền thống mà tổ tiên người Bru - Vân Kiều để lại cho con cháu đời sau, cần được lưu giữ.

Ông Đặng Văn Dương, Chủ tịch UBND xã Kim Ngân cho biết: “Thời gian tới, xã Kim Ngân sẽ tiếp tục quan tâm bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc, đặc biệt là đối với đồng bào Bru - Vân Kiều, gắn chặt với phát triển du lịch sinh thái, văn hóa dựa vào cộng đồng. Riêng các hủ tục,

thói mê tín dị đoan sẽ từng bước được địa phương tăng cường tuyên truyền, phổ biến để đồng bào cùng chung tay xóa bỏ, từng bước thay đổi diện mạo các thôn, bản theo hướng văn minh, hiện đại, phát huy bản sắc tinh hoa của từng dân tộc...”.

VĂN MINH

“Trước đây gia đình miêng cũng có 1 bộ cồng chiêng quý giá, tuổi đời phải lên tới hơn trăm năm. Đáng tiếc là cha đẻ của miêng sau khi đi cưới vợ khác ở huyện Hướng Hóa (tỉnh Quảng Trị cũ) đã mang theo chiếc cồng chiêng quý giá nói trên nhằm bỏ của cho phía nhà gái... Bây giờ nhà miêng không có cồng chiêng nữa, nhưng miêng vẫn căn dặn người con trai cả, sau này làm ăn khấm khá thì nhớ tích trữ tiền để mua cho được bộ cồng chiêng về làm của hồi môn cho con cái trong dòng họ ...”, già Hồ Via chia sẻ thêm.

Gõ bàn phím, viết ước mơ

Năm học 2023-2024, tại Trường THPT chuyên Võ Nguyên Giáp, hai cậu học trò Phan Thanh Đạt và Trần Việt Hưng lần đầu gặp nhau khi đều trúng tuyển vào lớp chuyên Tin. Từ những ngày đầu ngỡ ngàng, cả hai nhanh chóng trở thành đôi bạn đồng hành, cùng nhau gặt hái những thành tích đáng nể. Với tố chất thông minh, sự chăm chỉ và nỗ lực không ngừng nghỉ, Đạt và Hưng là niềm tự hào, tin tưởng của gia đình, thầy cô và bạn bè.

Sinh năm 2008, ở xã Sơn Thủy (Lệ Thủy), nay là xã Lệ Ninh, Phan Thanh Đạt đã trải qua tuổi thơ không trọn vẹn khi cha mẹ sớm ly hôn, điều kiện gia đình rất khó khăn. Vượt lên những thiệt thòi ấy, bằng sự nỗ lực và kiên định của bản thân, cùng sự quan tâm giúp đỡ tận tình từ thầy cô giáo và những tấm gương sáng về ý chí học tập và rèn luyện cho bạn bè đồng trang lứa. Năm học 2023-2024, khi trúng tuyển vào Trường THPT chuyên Võ Nguyên Giáp, căn phòng ký túc xá đã trở thành “tổ ấm” mới của cậu học trò nghèo, khởi đầu hành trình học tập và nuôi dưỡng ước mơ.

Niềm đam mê Tin học đến với Đạt từ những năm THCS và ở bất kỳ sân chơi nào em cũng khẳng định được năng lực vượt trội. Năm học lớp 9, Đạt đã xuất sắc giành giải nhất kỳ thi học sinh giỏi (HSG) tỉnh môn Tin học. Khi bước vào Trường THPT chuyên Võ Nguyên Giáp, em tiếp tục phát huy sở trường, đồng thời tìm thấy người bạn đồng hành lý tưởng là Trần Việt Hưng, một gương mặt tiêu biểu khác của lớp chuyên Tin. Cùng nhau miệt mài học tập và thi đua, cả hai liên tiếp đạt nhiều thành tích nổi bật, trong đó có các giải nhất, giải nhì tại các kỳ thi HSG tỉnh lớp 11 và 12 (thi vượt cấp). Tiếp đó, tại kỳ thi HSG quốc gia năm học 2024-2025, đôi bạn một lần nữa tham gia thi vượt cấp và khẳng định tài năng khi cả hai đều đạt giải.

Không dừng lại ở đó, Phan Thanh Đạt và Trần Việt Hưng tiếp tục thành công với “cú hat-trick” gồm hai giải

nhất tại cuộc thi Tin học trẻ cấp tỉnh và khu vực miền Trung, rồi tiến thẳng vào vòng chung kết toàn quốc lần thứ XXXI-năm 2025, tổ chức vào đầu tháng 8/2025. Mỗi đội thi gồm hai học sinh, Đạt và Hưng đã khẳng định năng lực khi giành giải nhì bảng C1 (lập trình khối THPT chuyên), bảng đấu quy tụ những gương mặt xuất sắc từ các trường chuyên trên cả nước. Đây là sân chơi uy tín trong lĩnh vực Tin học do Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phối hợp Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Hội Tin học Việt Nam tổ chức thường niên từ năm 1995, nơi phát hiện, bồi dưỡng các tài năng tin học trẻ với sự tham gia của nhiều thí sinh đạt đẳng cấp quốc tế.

Chia sẻ về cuộc thi, cả Đạt và Hưng bày tỏ, tham gia “sân chơi” này không chỉ giúp các em được gặp gỡ, giao lưu với nhiều bạn cùng chung niềm đam mê Tin học trong cả nước mà còn tiếp thêm động lực cũng như ước mơ chinh phục những đỉnh cao mới trong học tập và các kỳ thi.

Đằng sau những thành tích ấn tượng ấy là sự đồng hành tận tâm của các thầy, cô giáo. Chia sẻ về những học trò của mình, thầy Trần Lương Vương, giáo viên chủ nhiệm đội tuyển Tin học, cho biết: “Đạt và Hưng đều là những học sinh chăm chỉ, thông minh, tư duy sáng tạo và đam mê nghiên cứu Tin học. Mỗi em có thể mạnh riêng nhưng cùng chung tinh thần kiên trì, ham học hỏi. Các em thường xuyên trao đổi, hỗ trợ lẫn nhau, trở thành một cặp đôi ăn ý trong nhiều cuộc thi. Đây là

“Đôi bạn cùng tiến” Phan Thanh Đạt (bên trái) và Trần Việt Hưng (bên phải)-Ảnh: N.M

hai gương mặt xuất sắc của đội tuyển Tin học, được nhà trường đặt nhiều kỳ vọng. Hiện các em đang cùng đội tuyển tập trung ôn luyện, với mục tiêu trước mắt là đạt kết quả cao hơn tại kỳ thi chọn HSG quốc gia, đồng thời phấn đấu lọt vào đội dự tuyển quốc gia tham dự Olympic khu vực và quốc tế”.

Với người bạn đồng hành Trần Việt Hưng, Phan Thanh Đạt không chỉ là một HSG mà còn là tấm gương nghị lực. Hưng chia sẻ: Mặc dù hoàn cảnh gia đình còn nhiều khó khăn, nhưng bạn Đạt luôn nỗ lực vươn lên, chăm chỉ học tập và gặt hái nhiều thành tích đáng tự hào. Em mong muốn cả hai sẽ tiếp tục gắn bó cùng nhau trong nhiều cuộc thi khác và đạt được nhiều thành tích mới.

Cùng với nhiều điểm chung khác, Đạt và Hưng đều đặt mục tiêu theo học ngành Khoa học máy tính và Trí tuệ nhân tạo, lĩnh vực được coi là chìa khóa của kỷ nguyên số. Niềm say mê học tập, nghiên cứu cùng những thành tích nổi bật đã gặt hái được đang giúp các em tiến gần hơn đến ước mơ, khẳng định bản lĩnh của những học trò tài năng, giàu khát vọng chinh phục tri thức mới.

Thành tích của Phan Thanh Đạt và Trần Việt Hưng không chỉ là niềm tự hào của nhà trường, gia đình, mà còn truyền cảm hứng cho nhiều học sinh khác. Chúc “đôi bạn cùng tiến” tiếp tục tự tin khẳng định mình ở những đấu trường lớn hơn.

NGỌC MAI

THÀNH TÍCH ẤN TƯỢNG CỦA “ĐÔI BẠN CÙNG TIẾN”:

Phan Thanh Đạt: Giải khuyến khích kỳ thi chọn HSG quốc gia năm học 2024-2025; Vô địch cuộc thi Hue-ICT Challenge bảng PRO CHALLENGE năm 2025; Huy chương vàng kỳ thi chọn HSG khu vực Duyên hải và đồng bằng Bắc bộ lần thứ XVI; Huy chương bạc Olympic Tin học trẻ Newton mở rộng lần thứ I-Newton Sparks 1 năm 2025; Vô địch tại Trại hè HSG Tin học miền Trung-Tây Nguyên năm 2025; Huy chương vàng DUT Code League năm 2025.

Trần Việt Hưng: Giải nhì kỳ thi chọn HSG quốc gia năm học 2024-2025; Huy chương bạc bảng Siêu cúp Olympic Tin học miền Trung-Tây Nguyên lần thứ VI, năm 2025; Huy chương bạc Olympic Tin học trẻ Newton mở rộng lần thứ I, năm 2025; Huy chương vàng DUT CodeLeague 2025.

Đầu làng... cuối phố

Ở cạnh nhà hai ông hàng xóm vốn khó tính, hay bắt bẻ, chị H. hầu như quen với những cuộc đôi co, bắt lỗi nhau và chị cũng vô tình trở thành người “đứng giữa”.

Hôm thì ông Q. sang nói với chị như tát nước:

- Chị xem, cái ông P. thật vô ý thức! Đốt vàng mã xong không hề đổ nước hoặc thu dọn cho sạch sẽ, lần nào cũng để khói bụi bay khắp nhà người khác. Đây, nhà tôi hứng toàn bụi.

- Chị H. lựa lời nói: Anh P. cũng không phải cố tình đầu anh, nhiều lần em thấy anh ấy cũng thu dọn sạch sẽ. Đôi khi, do sơ suất nên mới xảy ra tình trạng đó, em sẽ tìm cách góp ý để anh ấy rút kinh nghiệm...

- Lần khác, đến lượt ông P.: Chị xem, nhà ông Q. đúng là vô tâm. Bà Vân xóm mình bị ốm, ai cũng đi thăm, hỏi han, động viên bà ấy. Chỉ có mỗi nhà ông Q. là chẳng quan tâm, dửng dưng. Hàng xóm kiểu gì vậy?

Chị H. lại là người phân tở: Chị Vân đau ốm không phải ngày một ngày hai, tháng nào chị ấy cũng đi nằm viện. Em thấy mấy lần vợ bác Q. đến thăm, động viên đó anh. Phụ nữ chúng em hay đi cùng nhau nên đôi khi anh không biết đó thôi... Nghe xong, ông P. thấy mình đã lỡ lời nên lặng lẽ trở về nhà.

Và rất nhiều chuyện hằng ngày khúc mắc, bắt bẻ, khi người trong cuộc luôn chỉ nhìn về những khuyết điểm

của người khác thì chị H. lại là người khách quan, dung hòa. Sự khéo léo của chị luôn nhắc mọi người nhớ câu mà ông bà ta thường nói: “Một sự nhịn, chín sự lành”; “Bán anh em xa mua láng giềng gần” nên trong xóm nhà luôn yên ổn, chuyện to có thể hóa nhỏ...

Ngẫm ra, từ chuyện gia đình, hàng xóm thì chuyện ngoài xã hội cũng thế. Người đứng giữa phải luôn khôn khéo, biết lắng nghe để dung hòa. Nếu làm được, họ chính là những “cầu nối” thầm lặng, bền vững làm cho cuộc sống nhẹ nhàng hơn.

MINH TUYẾT

Người “đứng giữa”

Bảo hiểm y tế (BHYT) học sinh, sinh viên (HSSV) là một trong những chính sách an sinh xã hội có ý nghĩa nhân văn sâu sắc. Với việc triển khai Nghị định số 188/2025/NĐ-CP, ngày 1/7/2025 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật BHYT (NĐ số 188), có hiệu lực từ ngày 15/8/2025 sẽ mở ra cơ hội để tăng độ bao phủ BHYT trong HSSV vào năm học 2025-2026.

Giảm gánh nặng tài chính, san sẻ khó khăn
Theo thống kê, năm học 2024-2025, tại tỉnh Quảng Bình (cũ) chính sách BHYT bao phủ đến 98,11% HSSV; tại tỉnh Quảng Trị (cũ), tỉ lệ này đạt 99,82%. Ở cả hai địa phương còn 3.302 học sinh chưa tham gia BHYT, đây là một trong những mối quan tâm lớn của cả ngành BHXH và ngành Giáo dục khi bước vào năm học mới 2025-2026.

Việc HSSV tham gia BHYT mang lại nhiều quyền lợi thiết thực khi không may ốm đau, giúp giảm bớt gánh nặng tài chính cho gia đình. Thực tế, đã có nhiều trường hợp học sinh mắc bệnh nặng như ung thư, tim bẩm sinh được Quỹ BHYT chi trả số tiền lên đến hàng trăm triệu đồng. Trong năm học 2024-2025, Quỹ BHYT đã chi trả chi phí khám chữa bệnh (KCB) cho 74.220 học sinh trên địa bàn tỉnh Quảng Trị (cũ), với tổng số tiền lên đến hơn 27,2 tỉ đồng. Đáng chú ý, có trường hợp được chi trả hơn 630 triệu đồng để điều trị bệnh hiểm nghèo trong thời gian dài, giúp gia đình các em với bớt nỗi lo gánh nặng viện phí.

Anh Nguyễn Đăng Hải, bố của em Q.M., ở xã Vĩnh Linh, vừa đưa con trở về nhà sau gần 7 tháng ròng rã điều trị căn bệnh ung thư máu tại Bệnh viện Trung ương Huế, chia sẻ: “Vợ chồng tôi làm nông nên kinh tế rất eo hẹp. Khi con mắc bệnh, cả gia đình đã dồn hết tiền bạc để chạy

“Lá chắn” bảo vệ sức khỏe cho học sinh, sinh viên

chữa. May mắn nhờ tham gia BHYT, cháu được Quỹ BHYT chi trả hơn 75 triệu đồng trong suốt thời gian điều trị. Khoản tiền này giúp gia đình với bớt gánh nặng chi phí và có thêm động lực để tiếp tục đồng hành với con”.

Có thể thấy, chính sách BHYT mang ý nghĩa nhân văn và có tính chia sẻ cộng đồng sâu sắc. Tấm thẻ BHYT không chỉ giúp người bệnh có điều kiện được tiếp xúc, sử dụng vật tư y tế, dịch vụ kỹ thuật cao, đắt tiền để điều trị bệnh, mà còn giúp gia đình người bệnh không lâm vào cảnh sa sút kinh tế chỉ vì lo chi phí KCB cho người thân.

Đưa chính sách đến gần hơn với học sinh, sinh viên

Theo NĐ số 188, mức hỗ trợ đóng BHYT cho HSSV được nâng từ 30% lên tối thiểu 50%. Nhờ đó, mỗi HSSV tiết kiệm thêm khoảng 252.720 đồng/năm và chỉ phải đóng tối đa khoảng 631.800 đồng/năm. Khi tham gia BHYT, HSSV được chi trả 80%-100% chi phí KCB đúng tuyến. Trong tình huống cấp cứu hoặc khám trái tuyến, quyền lợi vẫn được bảo đảm ở mức 40%-80%, tùy theo hạng bệnh viện. HSSV học tại các cơ sở giáo dục trong hệ thống giáo dục quốc dân đều thuộc diện tham gia BHYT, trừ những em đã được cấp thẻ theo các nhóm đối tượng khác (thần nhân lực lượng vũ trang, hộ nghèo, cận nghèo...). Đặc biệt, HSSV trước đây tham gia BHYT hộ gia đình sẽ chuyển sang tham gia BHYT tại trường để được hưởng đầy đủ quyền lợi chăm sóc sức khỏe ban đầu.

Chị Nguyễn Thị Na, ở xã Cửa Tùng, có hai con đang học cấp 2, bày tỏ vui mừng: “Trước đây, mỗi khi bắt đầu

BHXH cơ sở Quảng Ninh kết nối các đơn vị, cá nhân hỗ trợ thẻ BHYT cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn - Ảnh: T.TRÚC

năm học mới, khoản tiền BHYT cho hai cháu cũng làm chúng tôi phải tính toán rất kỹ, nhưng giờ được sự hỗ trợ của Nhà nước, các gia đình có hoàn cảnh khó khăn giảm bớt được mối lo. Thẻ BHYT không chỉ là đóng một khoản tiền, mà là sự an tâm khi các con có thể được KCB bất cứ lúc nào”.

Nhiều địa phương cũng đang chủ động triển khai các giải pháp để bảo đảm 100% HSSV được tham gia BHYT. Tại cơ sở BHXH Quảng Ninh, Giám đốc Nguyễn Quang Thuận cho biết, đơn vị đã và đang kêu gọi các tổ chức và cá nhân hảo tâm hỗ trợ tặng thẻ BHYT cho học sinh có hoàn cảnh khó khăn. Trong năm học 2025-2026, đơn vị sẽ trao tặng 120 thẻ BHYT trị giá hơn 75 triệu đồng.

Mức đóng BHYT của HSSV theo Luật BHYT năm 2024 được đánh giá là phù hợp với khả năng chi trả của nhiều gia đình, đồng thời vẫn bảo đảm đầy đủ quyền lợi chăm sóc sức khỏe cho HSSV theo đúng quy định. Phó Giám đốc BHXH tỉnh

Nguyễn Minh Tuấn cho biết, BHXH tỉnh đã và đang triển khai nhiều giải pháp để đưa Luật BHYT và NĐ số 188 vào cuộc sống. Đơn vị phối hợp chặt chẽ với các cơ sở giáo dục trên địa bàn tỉnh đẩy mạnh truyền thông cao điểm về quyền lợi, mức đóng, phương thức, quyền lợi khi tham gia BHYT. Bên cạnh đó, BHXH tỉnh cũng chú trọng cải cách thủ tục hành chính và ứng dụng công nghệ thông tin để đơn giản hóa quy trình đăng ký, gia hạn thẻ BHYT nhằm bảo đảm mọi HSSV trên địa bàn tỉnh đều được cấp thẻ kịp thời và được hưởng đầy đủ các quyền lợi KCB.

Với sự quan tâm, hỗ trợ ngày càng cao từ Nhà nước và chính quyền địa phương, chính sách BHYT cho HSSV đang trở thành nền tảng vững chắc, giúp các em yên tâm học tập, rèn luyện, không bị gián đoạn bởi gánh nặng tài chính khi không may mắc bệnh, đồng thời hình thành thói quen chăm sóc sức khỏe ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường.

THANH TRÚC

Từ 15/8, những trường hợp nào được thanh toán bảo hiểm y tế dù chưa có thẻ?

Chính phủ đã ban hành Nghị định 188/2025/NĐ-CP có hiệu lực từ ngày 15/8/2025, quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Bảo hiểm y tế. Trong đó quy định có 5 trường hợp đặc biệt vẫn được thanh toán chi phí khám chữa bệnh từ quỹ bảo hiểm dù chưa có thẻ bảo hiểm y tế (BHYT) tại thời điểm khám.

Trẻ dưới 6 tuổi chưa được cấp thẻ bảo hiểm y tế
Theo khoản 2, Điều 37, Nghị định 188/2025/NĐ-CP quy định: Trẻ dưới 6 tuổi chưa được cấp thẻ BHYT nhưng có giấy chứng sinh hoặc giấy khai sinh thì được làm thủ tục khám chữa bệnh BHYT và được quỹ BHYT thanh toán đầy đủ trong phạm vi quyền lợi như người có thẻ.

Người đang chờ cấp lại, đổi hoặc điều chỉnh thông tin thẻ bảo hiểm y tế

Khoản 3 Điều 37 Nghị định 188/2025/NĐ-CP nêu rõ: Người đang chờ cấp lại, đổi thẻ hoặc điều chỉnh thông tin được sử dụng giấy hẹn do cơ quan BHXH cấp và giấy tờ chứng minh nhân thân để khám chữa bệnh BHYT và được thanh toán theo đúng quyền lợi.

Người cấp cứu, mất ý thức hoặc tử vong chưa xuất trình được thẻ bảo hiểm y tế
Theo Khoản 1 Điều 54 Nghị định 188/2025/NĐ-CP, người trong tình trạng mất ý thức, tử vong hoặc cấp cứu khẩn cấp chưa xuất trình được thẻ vẫn được thanh toán nếu cơ sở khám chữa bệnh xác minh được thông tin tham gia BHYT.

Người có thẻ bảo hiểm y tế bị mất, hỏng, sai thông tin nhưng chưa được điều chỉnh
Khoản 1, Điều 54, Nghị định 188/2025/NĐ-CP

quy định, người đã tham gia BHYT nhưng thẻ bị mất, sai thông tin hoặc chưa cập nhật vẫn được thanh toán sau khi xác minh đúng mã số BHYT.

Người thuộc nhóm do ngân sách nhà nước đóng bảo hiểm y tế nhưng chưa được cấp thẻ
Cũng theo Khoản 1, Điều 54, Nghị định 188/2025/NĐ-CP, người đã có tên trong danh sách tham gia BHYT do ngân sách nhà nước đóng, dù chưa được cấp thẻ, vẫn được thanh toán chi phí khám chữa bệnh nếu có xác nhận từ cơ quan BHXH.

Điều kiện xác minh và thanh toán thẻ bảo hiểm y tế
Người bệnh trong các trường hợp trên cần: Xuất trình giấy tờ tùy thân, giấy chứng sinh, giấy hẹn hoặc các tài liệu xác minh; cơ sở khám chữa bệnh và cơ quan BHXH xác nhận được mã số BHYT hợp lệ; việc thanh toán thực hiện theo mức hưởng BHYT tương ứng với đối tượng.

(Theo Chinhphu.vn)

BÓNG BÀN GẮN KẾT...

Theo nhiều người cao tuổi ở xã Lệ Ninh, trước đây, trên địa bàn có khá nhiều người yêu thích và chơi được môn bóng bàn. Sau đó, một số người đầu tư mua bàn, vợt, bóng... về chơi tại nhà để rèn luyện sức khỏe. Rồi người biết chơi dạy cho người chưa biết chơi, người chơi tốt kèm người chơi yếu. Từ đó, phong trào bóng bàn dần phát triển rộng ra khắp xã và một số địa phương lân cận.

Để đáp ứng nhu cầu tập luyện bóng bàn của người dân, năm 2008, CLB bóng bàn Sơn Thủy 1 được thành lập. Ban đầu, CLB chỉ có 1 bàn với 10 thành viên nhưng đến nay đã phát triển lên hơn 40 thành viên thuộc nhiều lứa tuổi, thành phần khác nhau. Chủ nhiệm CLB bóng bàn Sơn Thủy 1 Nguyễn Văn Dũng cho biết: “Mục đích của CLB là tập hợp những người yêu bóng bàn lại với nhau để rèn luyện sức khỏe, giao lưu, gắn kết tình làng nghĩa xóm. CLB hoạt động trên tinh thần tự nguyện với quy chế, điều lệ chặt chẽ”.

Hiện, Sơn Thủy 1 là CLB duy nhất trên địa bàn xã Lệ Ninh trực thuộc Liên đoàn bóng bàn của tỉnh. Mới đây, CLB cũng đã đầu tư mua sắm bàn mới, trải thảm nền sân để các thành viên tập luyện tốt hơn. CLB sinh hoạt vào mỗi buổi chiều hằng ngày. Riêng trong dịp hè, CLB còn tổ chức dạy bóng bàn miễn phí cho hàng chục em học sinh trên địa bàn.

Thầy giáo Phan Thúc Bảy là tay vợt xuất sắc của CLB - người đã giành được nhiều huy chương tại các giải đấu trong tỉnh và khu vực - chia sẻ: “Thấy các em nhỏ trong xã đam mê bóng bàn nên tôi tranh thủ dạy cho các em vào dịp hè hay trong những dịp cuối tuần. Nhờ đó, các em đến với CLB ngày càng đông, kỹ thuật, kỹ năng và sức khỏe được cải thiện, thi đấu cũng

“Ngôi nhà chung” của những người yêu bóng bàn

Ngoài đua, hơi và bóng chuyền, người dân ở Sơn Thủy (xã Lệ Ninh) xem bóng bàn là môn thể thao yêu thích nhất. Nơi đây, bà con có “ngôi nhà chung” là Câu lạc bộ (CLB) bóng bàn Sơn Thủy 1 để rèn luyện sức khỏe, gắn kết tình làng nghĩa xóm.

Nhờ chăm chỉ tập luyện, các vận động viên Câu lạc bộ bóng bàn Sơn Thủy 1 luôn đạt thành tích cao trong các giải đấu - Ảnh: X.V

đạt nhiều thành tích cao”.

Em Phan Bảo An (10 tuổi) tâm sự: “Em tập bóng bàn từ năm 6 tuổi. Mỗi lần đến CLB, em được các chú, bác dìu dắt, hướng dẫn rất nhiệt tình nên đã tiếp thu nhanh các động tác cơ bản. Ngoài thời gian tập luyện, em còn được giao lưu, thi đấu nhiều giải lớn nhỏ để nâng cao kỹ năng, kinh nghiệm. Từ khi tập bóng bàn, tay, chân, mắt em càng linh hoạt hơn, sức khỏe cũng cải thiện đáng kể nên thành tích học tập càng đi lên”.

Từ CLB Sơn Thủy 1, phong trào tập luyện bóng bàn trên địa bàn xã Lệ Ninh đã có bước phát triển sâu rộng. Hiện, toàn xã có 9 CLB bóng bàn và nhiều gia đình tự mua bàn, bóng, vợt... về chơi tại nhà. Các điểm tập luyện bóng bàn thu hút hàng trăm người dân đến tham gia, góp phần dẫn dắt phong trào “Toàn dân rèn luyện thân thể theo

Nguyên Chủ tịch Liên đoàn bóng bàn tỉnh Quảng Bình (cũ) Đặng Thanh Dệ nhận xét: “CLB bóng bàn Sơn Thủy 1 là một trong những CLB có truyền thống, giàu thành tích nhất của tỉnh. Số lượng thành viên CLB cũng rất đông, chất lượng tốt. Thông qua các hoạt động của CLB đã “ươm mầm” thêm nhiều VĐV bóng bàn xuất sắc”.

giương Bác Hồ vĩ đại” ở địa phương. Ngoài ra, trên địa bàn còn có 2 CLB đào tạo bóng bàn, riêng CLB Sơn Thủy 1 đào tạo miễn phí cho các em nhỏ là học sinh trong dịp hè và các ngày nghỉ cuối tuần.

ĐỂ BÓNG BÀN VƯƠN XA

Để bóng bàn vươn xa, ngoài việc đào tạo, tập luyện đều đặn, CLB bóng bàn Sơn Thủy 1 còn thường xuyên tổ chức các giải đấu nội bộ hoặc mời thêm các CLB lân cận đến giao lưu. Qua những giải đấu, các vận động viên (VĐV) được cọ xát, tích lũy kinh nghiệm cho các giải đấu lớn hơn. “Trước mỗi giải đấu, chúng tôi đều tăng thêm thời gian tập

luyện, hướng dẫn kỹ thuật, chiến thuật chu đáo cho các VĐV. Nhờ đó, các VĐV của CLB không chỉ đạt thành tích cao mà còn tích lũy được nhiều kinh nghiệm thi đấu”, ông Nguyễn Văn Dũng chia sẻ.

Bình quân mỗi năm, CLB bóng bàn Sơn Thủy 1 cử VĐV tham gia khoảng 10 giải đấu trong và ngoài tỉnh. Năm 2024, VĐV của CLB đã giành được 17 huy chương vàng (HCV), 10 huy chương bạc (HCB), 7 huy chương đồng (HCD) tại Hội khỏe Phù Đổng các cấp và một số giải đấu của tỉnh, khu vực, toàn quốc. Năm 2025, CLB tổ chức, tham gia 10 giải đấu, giành được 9 HCV,

13 HCB, 10 HCD. Đơn cử như giải bóng bàn Công nhân viên chức tỉnh Quảng Bình (cũ) tổ chức vào tháng 5/2025, CLB cử 4 VĐV tham gia và giành được 3 HCV, 1 HCB. Tham gia giải bóng bàn thanh thiếu niên tỉnh Quảng Bình (cũ), các tay vợt đến từ CLB bóng bàn Sơn Thủy 1 đã xuất sắc giành được 2 HCV, 4 HCB, 2 HCD...

Tại giải bóng bàn thanh thiếu niên, nhi đồng toàn quốc, VĐV Bùi Khánh Văn (13 tuổi) cùng một VĐV đại diện cho Liên đoàn bóng bàn tỉnh Quảng Bình (cũ) thi đấu và xuất sắc giành được tấm HCD. VĐV Bùi Khánh Văn tâm sự: “Nhờ các bác, các chú trong CLB tập luyện, hướng dẫn nghiêm túc cùng sự nỗ lực của bản thân nên cháu và đồng đội đã vượt qua nhiều đối thủ mạnh. Kết quả này sẽ tiếp thêm động lực để cháu tập luyện, thi đấu tốt hơn cho các giải sắp tới”.

Nhờ phát triển phong trào bóng bàn từ nhiều lứa tuổi khác nhau nên CLB bóng bàn Sơn Thủy 1 luôn có những thế hệ VĐV xuất sắc kế cận chất lượng, tham gia các giải đấu trong và ngoài tỉnh, trong đó có em Phan Khánh Ngọc (12 tuổi). Khánh Ngọc bộc bạch: “Ngoài thời gian tập luyện tại CLB, em còn được giao lưu, thi đấu nhiều giải để nâng cao kỹ năng, kinh nghiệm”. Với sự nỗ lực của bản thân, Khánh Ngọc đã đạt được nhiều thành tích về bóng bàn. Năm 2024, em đã giành được 2 HCV đồng đội nữ và đôi nam nữ tại Hội khỏe Phù Đổng toàn quốc lần thứ X, khu vực 3 và nhiều giải thưởng khác.

XUÂN VƯƠNG

Những sự kiện nổi bật trong tuần

Tuần này, từ ngày 1/9-6/9/2025, trên địa bàn tỉnh đã diễn ra một số sự kiện nổi bật:

- Tối 2/9, tại Quảng trường Hồ Chí Minh (phường Đồng Hới) và Quảng trường Trung tâm Văn hóa - Điện ảnh tỉnh (phường Nam Đông Hà) đã diễn ra chương trình nghệ thuật đặc biệt: “Quảng Trị - Hội tụ và tỏa sáng”.

Với 3 chương: Dưới cờ Đảng quang vinh; Quảng Trị hội tụ tinh hoa-tỏa sáng tương lai và Quảng Trị-tự hào vững bước kỷ nguyên mới, chương trình nghệ thuật đặc biệt nhằm chào mừng kỷ niệm 80 năm Cách mạng Tháng Tám thành công và Quốc khánh 2/9, chào mừng sự kiện sáp nhập tỉnh Quảng Trị và hướng tới Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Quảng Trị lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030. Đây cũng là dịp để giới thiệu đến bạn bè trong nước và quốc tế hình ảnh một Quảng Trị giàu

truyền thống, giàu tiềm năng và khát vọng.

- Trong 2 ngày, 3 và 4/9, tại Cảng hàng không Đồng Hới và ga Đồng Hới, Quân khu 4 và Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh tổ chức lễ đón trang trọng gần 700 cán bộ, chiến sĩ từ các đơn vị vừa hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ tham gia diễu binh, diễu hành trong Lễ kỷ niệm 80 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2/9 tại Thủ đô Hà Nội (nhiệm vụ A80).

Tại lễ đón, đại diện lãnh đạo tỉnh đã chúc mừng cán bộ, chiến sĩ các đơn vị đã vượt qua khó khăn, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, góp phần vào thành công chung của Lễ kỷ niệm cấp Quốc gia; đồng thời mong muốn các lực lượng tiếp tục phát huy kết quả đạt được, giữ vững phẩm chất, bản lĩnh của Bộ đội Cụ Hồ, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước,

Quân đội và Nhân dân tin tưởng giao phó.

- Sáng 5/9, trong không khí hân hoan của ngày tựu trường, các đồng chí lãnh đạo tỉnh đã đến dự, chung vui với giáo viên, học sinh trong lễ khai giảng năm học mới 2025-2026 tại một số trường học trên địa bàn tỉnh.

Lễ khai giảng năm học mới 2025-2026 được tổ chức trực tiếp tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia kết nối trực tuyến tới tất cả các cơ sở giáo dục từ mầm non đến đại học (công lập và ngoài công lập) trên cả nước, gắn với kỷ niệm 80 năm thành lập Bộ Quốc gia Giáo dục (1945-2025)-nay là Bộ Giáo dục và Đào tạo. Đây cũng là năm học bản lề mở ra giai đoạn chuyển mình mạnh mẽ với tinh thần “Kỷ cương-Sáng tạo-Đột phá-Phát triển”.

TH.H (tổng hợp)

Thú chơi “tận diệt” rừng

Kim sa tùng
tại một nhà vườn
ở Mỹ Thủy
- Ảnh: Q.H

Cây chổi hay còn được biết đến với những cái tên địa phương như chổi sể, rành rành... Với dân chơi cây cảnh thì cây chổi có một cái tên rất quý phái: Kim sa tùng. Thời gian gần đây, thú chơi kim sa tùng rộ lên nên cây chổi ở nhiều vùng rừng trên cát tại Quảng Trị đang bị săn lùng, đào bới theo kiểu “tận diệt”.

THÚ CHƠI CÂY CẢNH NỞ RỘ

Phong trào chơi kim sa tùng rộ lên trong khoảng 5 năm trở lại đây. Tại Quảng Trị, nguồn cung kim sa tùng chủ yếu tập trung ở các chủ vườn tại một số địa phương ven biển như xã Mỹ Thủy, xã Triệu Cơ. Ngoài những trắng cát, vùng rừng trên cát ở địa phương, dân săn cây cảnh còn đến địa bàn khác để đào bới loại cây này về bán.

Tìm về xã Mỹ Thủy, nơi có nhiều nhà vườn và nghệ nhân kim sa tùng, chúng tôi chứng kiến cảnh mua bán loại cây này khá nhộn nhịp. Ghé vào một nhà vườn ở ngay trục đường chính của thôn Mỹ Thủy, chúng tôi được người phụ nữ niềm nở đón tiếp và tận tình chia sẻ cách chăm sóc kim sa tùng. Chị này cho biết ngoài trực tiếp tại vườn, chị còn livestream để bán cây. “Nếu các anh mua cây tại vườn thì giá sẽ rẻ hơn và dễ dàng chọn lựa cây ưng ý”, chị chủ vườn chào mời.

Chỉ tay vào 5 gốc kim sa tùng đang ngâm nước trong thùng xốp, người phụ nữ nói: “Chồng tôi đi đào cả ngày nhưng chỉ được chừng này phôi (gốc cây mới đào về, chưa ươm thuần-PV). Giờ kim sa tùng kiếm khó lắm. Nếu các anh mua phôi thì tôi lấy giá giao lưu, 200 nghìn cả mớ này. Tự ươm cũng có cái thú của nó”. Tiếp đó, chị chủ vườn giới thiệu những

cây đã được ươm sống trong bầu hoặc vào chậu, với giá cả “thượng vàng hạ cám” từ vài trăm nghìn đồng đến vài chục triệu đồng.

Chúng tôi tiếp tục ghé một nhà vườn khác, nơi anh chủ đang ngồi ngắm một gốc kim sa tùng đã ươm thành công và vào chậu. Theo lời giới thiệu của người dân, chủ vườn này là một trong những nghệ nhân cây cảnh có tiếng ở làng. Không vốn vã chào mời, anh điềm đạm hỏi thăm khách rồi sẵn sàng chia sẻ kiến thức. Anh khuyên không nên mua phôi vì kim sa tùng rất khó chăm, chỉ nên mua những cây đã ươm sống hoặc vào chậu càng lâu càng tốt.

Sau một hồi trò chuyện, chủ vườn mới kín đáo mời

chào: “Hôm rồi có mấy khách đại gia ở Đông Hà đánh xe bán tải về đây mua toàn gốc đẹp. Kim sa tùng giờ thịnh lắm, vừa đẹp vừa phong thủy, không chơi lúc này thì đợi đến lúc nào nữa. Hàng bây giờ càng ngày càng khan hiếm”. Người này cũng khoe bán được chậu kim sa tùng “vip” với giá hơn 30 triệu đồng vào dịp Tết vừa qua.

Khi chúng tôi hỏi về nguồn gốc, những chủ vườn chẳng ngần ngại cho biết cây do người dân đào bới ở các vùng rừng địa phương, sau đó khan hiếm thì dặt ra những địa bàn vùng cát khác dọc biển trong tỉnh. Ngoài ra, một số nhà vườn nhập phôi từ TP. Huế về ươm trồng, tạo dáng, vào chậu rồi bán.

Xế chiều, chúng tôi chứng kiến cảnh xe tải lớn đi gom đơn hàng kim sa tùng dọc đường làng ở Mỹ Thủy để gửi cho khách. Một chủ vườn hôm đó xuất bán khoảng 10 cây, tâm trạng rất vui nhưng vẫn nói tránh: “Được chừng đó có ăn nhằm gì đâu anh”.

Thú chơi kim sa tùng khiến chổi ở rừng làng Nhĩ Hạ bị đào bới kiểu “tận diệt”
- Ảnh: Q.H

TAN HOANG RỪNG LÀNG

Tại vùng rừng trên cát ở các xã Mỹ Thủy, Triệu Cơ, Nam Cửa Việt, Cửa Việt, không khó để tìm thấy cây chổi, nhưng chỉ còn những cây nhỏ xíu và không có dáng thế, nên mới được dân chơi cây cảnh “tha”. Dấu tích đào bới khắp nơi. Tiếc nhất là những gốc chổi bị đào lên nhưng không đạt, người ta vứt cho chết khô.

Rừng làng Nhĩ Hạ (xã Cửa Việt) là một trong những khu vực cây chổi phân bố bạt ngàn trên những trắng cát. Thế nhưng thời gian qua, do công tác quản lý bị buông lỏng, người dân các địa phương khác đến đào bới cây chổi một cách tận diệt. Đi khắp vùng rừng của làng, đâu đâu cũng dễ dàng bắt gặp dấu tích đào, chặt gốc chổi. Theo một số người dân ở làng, trước đây, người khác xứ đến đào cây chổi, cây trầm và nhiều loài cây khác về làm cảnh một cách công khai. Những đội săn cây cảnh từ 3 đến 4 người thả sức đào bới, chọn lựa những gốc chổi ưng ý chất đầy xe, gốc không đạt thì vứt cho chết khô khắp rú. Cứ thế, sau một thời gian, rừng trên cát làng Nhĩ Hạ tan hoang.

Theo tìm hiểu, phải có tuổi đời hàng chục đến hàng trăm năm thì những gốc chổi

ở rừng làng Nhĩ Hạ mới “hút” dân đào cây cảnh như thế. Không chỉ chổi, trước đây có một giai đoạn thú chơi cây trầm nổi lên, rừng làng Nhĩ Hạ cũng từng “chảy máu”. Tiếc nhất là loài hoa dẻ vốn phân bố rất nhiều ở những vùng rừng của làng này đã biến mất cũng vì thú chơi cây cảnh.

Đến khi rừng của làng bị đào bới tan hoang, một số người dân trong thôn Nhĩ Hạ xót xa nên đã đẩy đuổi và phản ánh, buộc thôn phải vào cuộc. Trưởng thôn Nhĩ Hạ Phạm Thanh Sang cho biết, thời gian gần đây, thôn đã phát hiện và xử phạt theo hương ước của làng 3 trường hợp người dân địa phương khác đến đào cây chổi phá rừng. Thời gian tới, thôn sẽ tiến hành cấm bẫy cấm đào cây ở các rừng của làng để cảnh báo.

Không còn những trắng cát bạt ngàn cây chổi, không còn bắt gặp mùi hoa dẻ thơm nức chứa đầy ký ức tuổi thơ, rừng làng Nhĩ Hạ bây giờ là những vạt trầm tro trọi chết khô, vì lá vừa lên đã bị người ta bứt về nấu dầu. Thấy mà xót xa!

KIỂM LÂM VÀO CUỘC

Hôm chúng tôi về Mỹ Thủy tìm hiểu “vấn nạn” đào bới tận diệt cây chổi vì thú chơi kim sa tùng thì biết được lực lượng kiểm lâm Hải Lăng đã vào cuộc. Cụ thể, Hạt Kiểm lâm Hải Lăng đã cử cán bộ phối hợp với cán bộ xã Mỹ Thủy tiến hành kiểm tra, đẩy đuổi những trường hợp vào rừng đào chổi.

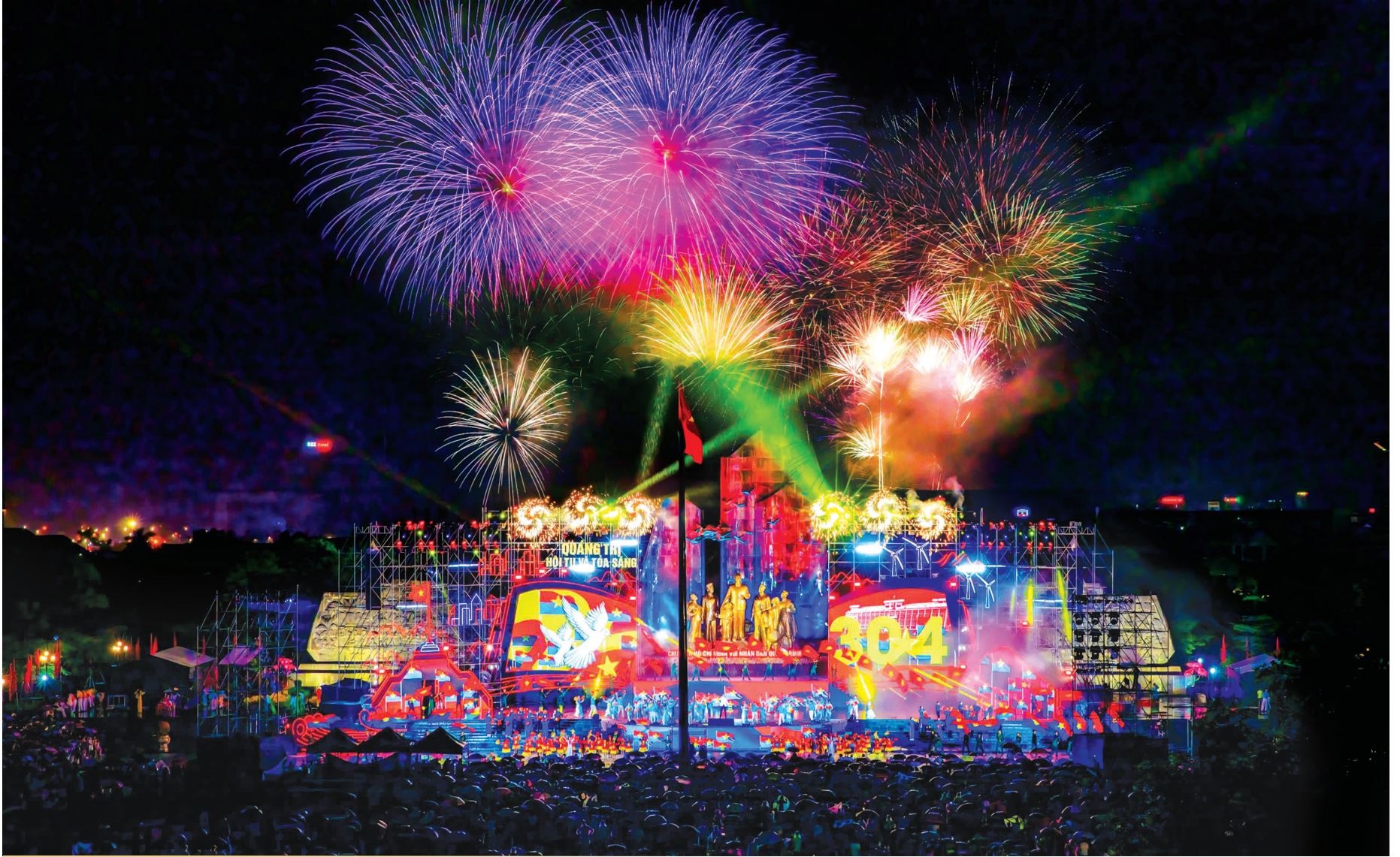
Hạt phó Hạt Kiểm lâm Hải Lăng Văn Lợi cho biết, nếu người dân đào chổi ở trong rừng (gồm rừng đặc dụng, phòng hộ và sản xuất) là vi phạm pháp luật về lâm nghiệp và sẽ bị xử phạt hành chính. “Muốn xử lý phải có tang chứng, vật chứng và xác định được cây chổi đào chỗ nào. Mức độ xử phạt hành chính phụ thuộc vào số lượng chổi”, ông Lợi nói.

Từ lâu, cây cảnh đã trở thành thú chơi hấp dẫn, mang lại những giá trị về nghệ thuật và tinh thần. Tuy nhiên, khi thú chơi ấy biến thành “vấn nạn” tàn phá rừng, “tận diệt” nhiều loài cây, nó không chỉ ảnh hưởng đến hệ sinh thái mà còn làm mất đi những giá trị văn hóa, ký ức của địa phương. Điều này đòi hỏi sự vào cuộc quyết liệt hơn nữa của các cơ quan chức năng.

QUANG HẢI

Chổi thuộc loại cây bụi, cao chừng 50-150cm, phân bố chủ yếu trên các đồi trọc ở Bắc bộ, Bắc Trung bộ. Từ xa xưa, người dân đã sử dụng loại cây này để làm củi, làm chổi quét nhà. Hiện nay, lá và hoa chổi còn dùng sản xuất tinh dầu.

Quảng Trị muôn vẻ

D diễn ra tại Quảng trường Hồ Chí Minh (phường Đồng Hới) và Quảng trường Trung tâm Văn hóa-Điện ảnh tỉnh (phường Nam Đông Hà), chương trình nghệ thuật đặc biệt “Quảng Trị-Hội tụ và tỏa sáng” được dàn dựng công phu với sự tham gia của các nghệ sĩ tên tuổi từ khắp mọi miền đất nước đã được tổ chức thành công, để lại nhiều ấn tượng sâu sắc. Kết thúc chương trình là màn pháo hoa rực rỡ sắc màu, thực sự mãn nhãn.

-Ảnh: **ĐỨC THÀNH**

